

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
72/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. április 29.

A C-504/19. sz. ügyben hozott ítélet
Banco de Portugal és társai kontra VR

Valamely hitelintézet visszaható hatályú reorganizációs intézkedésének feltétel nélküli elismerése ellentétes az uniós joggal, ha azzal jár, hogy az ügyfél már nem indíthat érdemi bírósági eljárást azon „áthidaló bankkal” szemben, amelyre korábban a szóban forgó kötelezettségelemet átruházták

2008-ban VR, egy természetes személy szerződést kötött a Banco Espírito Santo, Sucursal en España-val (a továbbiakban: BES Spanyolország), a Banco Espírito Santo portugál bank (a továbbiakban: BES) spanyol fióktelepével, amely szerződéssel egy izlandi hitelintézet elsőbbségi részvényeit szerezte meg. A BES súlyos pénzügyi nehézségeivel összefüggésben a Banco de Portugal egy 2014 augusztusában elfogadott határozattal úgy döntött, hogy Novo Banco SA néven egy „áthidaló bankot” hoz létre, amelyre átruházták a BES eszközeit, kötelezettségeit és egyéb, az eszközök körébe nem tartozó elemeit. A kötelezettségek bizonyos elemeit azonban kizárták a Novo Bancóra való átruházásból. Az említett átruházást követően a Novo Banco SA, Sucursal en España (a továbbiakban: Novo Banco Spanyolország) fenntartotta a VR és a BES Spanyolország között létrejött üzleti kapcsolatot.

2015. február 4-én VR keresetet indított a Juzgado de Primera Instancia de Vitoria (vitoriai elsőfokú bíróság, Spanyolország) előtt a Novo Banco Spanyolországgal szemben elsődlegesen a szerződés semmisségének a megállapítása, másodlagosan pedig a szerződés megszüntetése iránt. A Novo Banco Spanyolország ezzel szemben arra hivatkozott, hogy nem rendelkezik passzív perbeli legitimációval, mivel a 2014. augusztusi határozat értelmében a hivatkozott felelősség olyan kötelezettségnek minősül, amelyet nem ruháztak át rá.

Mivel a vitoriai elsőfokú bíróság helyt adott VR kérelmének, a Novo Banco Spanyolország fellebbezést nyújtott be az Audiencia Provincial de Álavához (álavai tartományi bíróság, Spanyolország). Az eljárás során két, a Banco de Portugal által 2015. december 29-én elfogadott határozatot terjesztett elő. E határozatok módosították a 2014. augusztusi határozatot, többek között pontosítva, hogy „a mai naptól kezdve különösen a BES alábbi kötelezettségeit nem ruházzák át a Novo Bancóra: [...] bármely olyan felelősség, amely az I. mellékletben meghatározott eljárások valamelyikének a tárgyát képezi”, amely eljárások között szerepelt a VR által indított kereset. Ezenkívül előírták, hogy amennyiben bármely eszköznek, kötelezettségnek vagy nem az eszközök körébe tartozó elemnek a BES vagyonában kellett volna maradnia, amelyeket azonban valójában átruháztak a Novo Bancóra, azokat 2014. augusztus 3-i hatállyal a Novo Bancóról visszaruházzák a BES-re.

Mivel az álavai tartományi bíróság elutasította a Novo Banco Spanyolország által benyújtott fellebbezést, ez utóbbi jogorvoslattal élt a kérdést előterjesztő bíróságnál, a Tribunal Supremónál (legfelsőbb bíróság, Spanyolország). A Novo Banco Spanyolország úgy véli, hogy a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló 2001/24 irányelv¹ értelmében a 2015. december 29-i határozatok minden további formáság nélkül valamennyi tagállamban joghatással bírnak. A legfelsőbb bíróság, mivel azon a véleményen volt, hogy e határozatok visszaható hatállyal

¹ A hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 125., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 15. o.).

módosították a 2014. augusztusi határozatot, a Bírósághoz fordult annak megállapítását kérve, hogy az ilyen érdemi módosításokat el kell-e ismerni a folyamatban lévő bírósági eljárásokban.

A Bíróság álláspontja

A Bíróság megjegyzi, hogy a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a **reorganizációs intézkedéseket főszabály szerint a székhely szerinti tagállam jogának megfelelően kell alkalmazni, és azok ezen állam jogszabályai szerint minden további formáság nélkül az Unió egész területén kifejtik joghatásukat.** Ezen elv alóli kivételként azonban ezen irányelv 32. cikke előírja, hogy a reorganizációs intézkedéseknek a hitelintézet rendelkezése alól kivont vagyontárggyal, illetve a hitelintézettől megvont joggal kapcsolatos, folyamatban lévő peres eljárásra gyakorolt joghatásait kizárólag annak a tagállamnak a joga szabályozza, amelyben ezen eljárás folyamatban van.

Először is a Bíróság megállapítja, hogy e 32. cikk alkalmazásához **három együttes feltételnek kell teljesülnie, és hogy azok az alapügyben teljesülnek.** Ugyanis, először is a 2001/24 irányelv 2. cikke értelmében vett **reorganizációs intézkedésekről kell, hogy szó legyen,** ami a jelen esetben fennáll, mivel a 2015. december 29-i határozatok célja valamely hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzése vagy helyreállítása.

Másodszor, **folyamatban lévő eljárásnak kell fennállnia,** amely fogalom csak **az érdemi eljárásokat** foglalja magában. A jelen ügyben egyrészt az alapeljárást érdemi eljárásnak kell tekinteni, másrészt a 2015. december 29-i határozatokat olyan időpontban fogadták el, amikor a VR által 2015. február 4-én indított eljárás már folyamatban volt.

Harmadszor, **a folyamatban lévő eljárásnak „a hitelintézet rendelkezése alól kivont vagyontárgy[ra], illetve a hitelintézettől megvont jog[ra]” kell vonatkoznia.** A 2001/24 irányelv 32. cikkének nyelvi változatai közötti eltérésekre tekintettel a Bíróság megvizsgálja e rendelkezés célját, és megállapítja, hogy az arra irányul, hogy a reorganizációs intézkedéseknek vagy a felszámolási eljárásoknak a folyamatban lévő peres eljárásokra gyakorolt joghatásait azon tagállam jogának a hatálya alá rendeljék, amelyben ezen eljárás zajlik. Márpedig e célra tekintettel nem lenne következetes kizárni ezen utóbbi jog alkalmazásából a reorganizációs intézkedéseknek a folyamatban lévő eljárásra gyakorolt joghatásait, amennyiben ezen eljárás olyan esetleges felelősségekre vonatkozik, amelyeket ilyen reorganizációs intézkedések révén egy másik jogalanyra ruháztak át. Így e 32. cikket alkalmazni kell **a hitelintézet olyan vagyontárgyára vagy vagyontárgyaira, amelyek mind az eszközök, mind pedig a kötelezettségek körébe tartoznak, és amelyek reorganizációs intézkedések tárgyát képezik, mint az alapügyben szóban forgó esetleges felelősség esetében is.**

Másodszor, a reorganizációs intézkedések folyamatban lévő eljárás helye szerinti tagállam joga által szabályozott joghatásainak a terjedelmét illetően a Bíróság megjegyzi, **hogy e tagállam joga szabályoz valamennyi olyan joghatást, amelyet az ilyen intézkedések ezen eljárásra gyakorolhatnak, függetlenül attól, hogy e joghatások eljárási vagy anyagi jogi jellegűek-e.**

Következésképpen a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdéséből és 32. cikkéből következik, hogy **a reorganizációs intézkedésnek a folyamatban lévő érdemi bírósági eljárásra gyakorolt mind eljárási, mind anyagi jogi hatásai kizárólag az azon tagállam joga által meghatározott joghatások, amelyben ezen eljárás folyamatban van.**

Egyébiránt a Bíróság megállapítja egyrészt, hogy **a 2015. december 29-i határozatok joghatásainak az alapeljárásban annyiban való elismerése,** amennyiben az megkérdőjelezheti a VR javára már meghozott bírósági határozatokat, **ellentétes lenne a jogbiztonság általános elvével.** Másrészt annak elismerése, hogy a székhely szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága által a kereset másik tagállamban történő megindítását követően hozott, azzal a következménnyel járó reorganizációs intézkedések, hogy **visszaható hatállyal módosítják az e kereset alapjául szolgáló jogvita eldöntése szempontjából releváns jogi keretet,** az említett kereset eljáró bíróság általi elutasításához vezethetnek, az Európai Unió Alapjogi Chartája

47. cikkének első bekezdése értelmében vett **hatékony jogorvoslathoz való jog korlátozásának minősül.**

A Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a 2001/24 irányelvnek – a jogbiztonság elvével és az Alapjogi Charta 47. cikkének első bekezdésével összefüggésben értelmezett – 3. cikkének (2) bekezdésével és 32. cikkével **ellentétes az, ha egy folyamatban lévő érdemi bírósági eljárásban bármely további feltétel nélkül elismerik egy olyan reorganizációs intézkedés joghatásait, mint a 2015. december 29-i határozatok, amennyiben az ilyen elismerés azt eredményezi, hogy azon hitelintézet, amelyre egy első reorganizációs intézkedés révén a kötelezettséget átruházták, e folyamatban lévő eljárásban visszaható hatállyal elveszíti passzív perbeli legitimációját, megkérdőjelezve így az ugyanezen eljárás felperese javára már meghozott bírósági határozatokat.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499